

Fysisk tilstand
God

«Fremragende journalistikk.»

Sven Egil Omdal, Stavanger Aftenblad

isponerer bil, innehaber av våpen, omgangskrets min.
sort skjørt, høyhelte sko.

Anne, Cathrine, Monica, L
Tilrette dato

nnetegn
opsdel

Dato
24.09.2000

Sak

Anmeldt forhold

Saknet kv

Fra dato

24.09.20

Saknet fra ad

Skagen

Postnr. og s

4006 STAV

Melder

Navn

Adresse

Adressgiver adresse nr. og sted

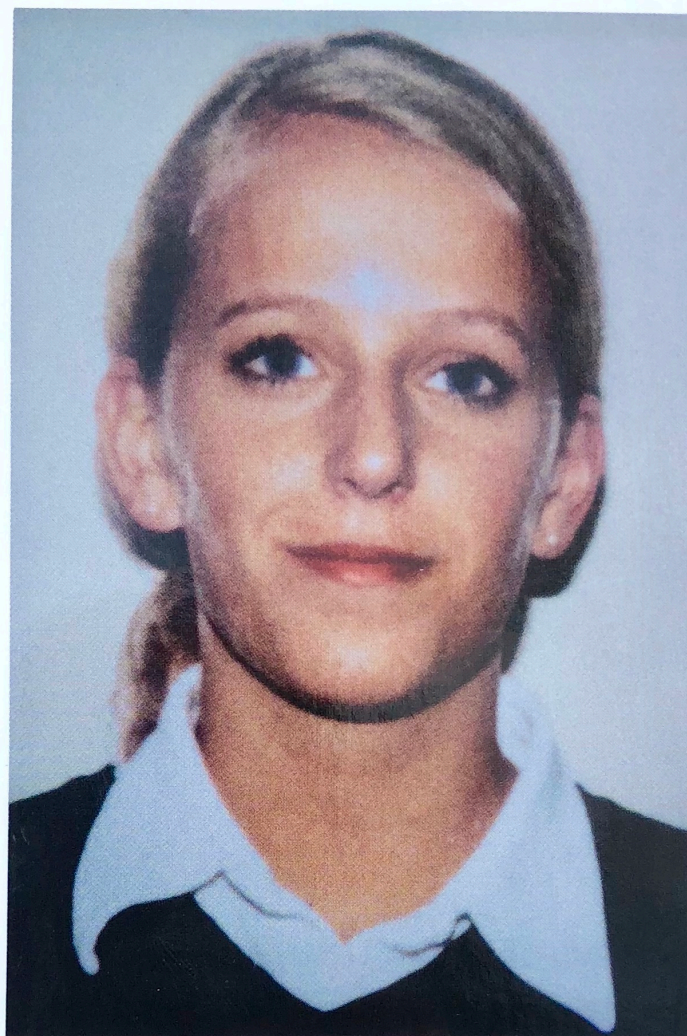
5170 070

Saknede

Navn

JØRGENSEN, Tina

alias, tidligere navn m.v.

2000

Etterfø

312

Stat.

K

På

n

E

Postnr. og sted
4070 RAN

ERLEND FRAFJORD

DA TINA BLE DREPT

-en kriminaldokumentar

GYLDENDAL

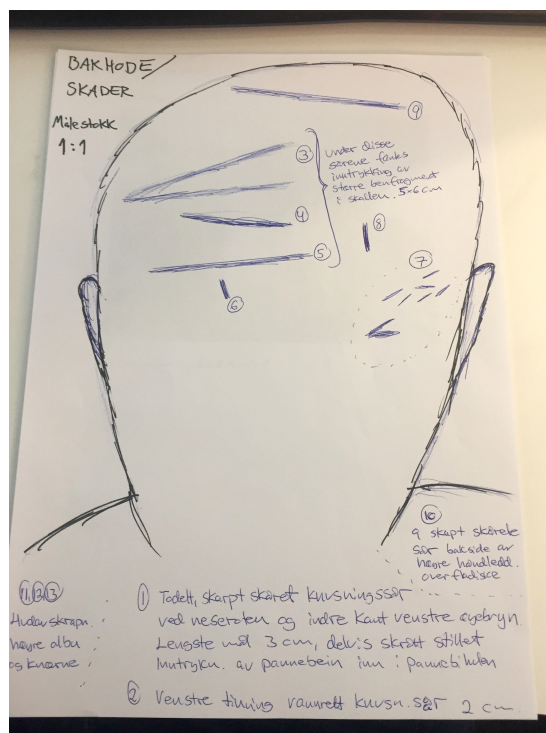
«Da Tina ble drept» - metoderapport til SKUP 2018

Laget av: Erlend Frafjord, frilanser

Publisert: Bok utgitt på Gyldendal Norsk Forlag

Dato/tidspunkt: Utgitt 23. september 2017

Epost/mobil: erlefrac@gmail.com / 91681928

Egne notater under studie av obduksjonsrapport.

Innholdsfortegnelse

1) Hvordan startet saken?.....	3
2) Hva var problemstillingen?	3
3) Journalistisk metode/tilgang på kilder	4
4) Valg av presentasjonsform	5
5) Tidsbruk	6
6) Funn og konsekvenser	6
6.1) Ny informasjon etter publisering	6
6.2) Mangelfull etterforskning i savnetfasen	7
6.3) Beslag som ble kastet	8
6.4) Andre funn	10
7) Avslutning	11

1) Hvordan startet saken?

Drapet på Tina Jørgensen rystet ikke bare Stavanger-regionen, men en hel nasjon. Tina var savnet i fem uker, og i denne perioden verserte det en rekke teorier om hva som kunne ha skjedd med henne etter at hun forsvant på vei fra Stavanger sentrum og hjem til leiligheten på Grasholmen natt til 24. september 2000. Noen mente det kunne være selvmord, blant dem sentrale politisjefer. Andre spekulerte i at hun kunne ha ramlet i sjøen. 26. oktober ble liket av Tina funnet i en dreneringskum på parkeringsplassen ved Bore kirke i Klepp kommune. Hun var drept på det mest brutale vis, med gjentatte slag mot hodet.

Jeg var på denne tiden nyhets/krimjournalist i Stavanger Aftenblad, og dekket saken fra dag til dag høsten 2000, men også med jevne mellomrom i 2001. Saken ble glovarm igjen etter at Tinas kjæreste ble siktet for drapet høsten 2001, men drapssiktelsen mot ham ble henlagt ett år seinere. Fra 2002 og fram til jeg sluttet i Aftenbladet i 2009 fortsatte jeg å samle dokumentasjon om den uløste drapsgåten. Innsamlingen ble videreført de påfølgende årene. I 2015 tilsto en barndomsvenn av Tina fra sommerferiene hennes i Lyngdal å ha vært med da hun ble drept. Mannen ble siktet sammen med tre kamerater, men saken ble i september 2016 henlagt av riksadvokaten som mente tilståelsen var uriktig.

Tina-drapet fikk ny aktualitet gjennom Lyngdal-sporet. Drapssaken er dessuten i en helt særegen kategori. Bare tre overfallsdrap på kvinner utendørs i Norge siste 30 år har aldri blitt oppklart. Det ene, drapet på Birgitte Tengs på Karmøy i 1995, etterforskes nå på nytt av Cold Case-gruppen til Kripos. Høsten 2016 bestemte den samme Cold Case-gruppen seg for å gå gjennom Tina Jørgensen-etterforskningen på nytt for å se om det kan være grunnlag for gjenopptakelse også av denne. En avgjørelse ventes våren 2018. Jeg har i flere år vurdert å skrive boka om Tina-drapet. Da Lyngdal-siktelsene dukket opp, ble jeg kontaktet av Gyldendal og spurt om å realisere prosjektet. Jeg valgte å vente til det forelå en påtalemessig avgjørelse høsten 2016, men derfra var det bare å gi full gass.

2) Hva var problemstillingen?

Siden det aldri har vært tatt ut tiltale mot noen, har Tina-saken ikke blitt prøvd for retten. Lite har derfor lekket ut fra etterforskningen. Mitt primære mål med boka var at offentligheten for første gang skulle få full innsikt i en drapssak som politiet i 17 år hadde klart å legge et nærmest hermetisk tett lokk over. Ved å gi publikum tilgang til alle brikkene i puslespillet er det mitt håp at nye og avgjørende tips kan dukke opp. Helt nylig har jeg, som et resultat av dette, kommet over svært interessante opplysninger, mer om det seinere.

Jeg ønsket videre å etterprøve politiets etterforskning og kvaliteten på denne:

- Hva gjorde politiet mens Tina var savnet? Var ressursbruken god nok i den kritiske startfasen?
- Da saken var blitt en drapsetterforskning, brukte de for mye kapasitet på Tinas kjæreste?

- Hvilke andre personer ble etterforsket, og hva ble konkret gjort for å sjekke disse ut eller inn av saken?

Jeg ville også undersøke om det kunne være tilknytninger mellom mistenkte, eller mellom mistenkte og bekjente av Tina som ingen hadde vært klar over tidligere. Og kunne det likevel ligge noe i Lyngdal-sporet? Hvordan er det mulig å tilstå et drap hvis man ikke har vært med på det?

Et aspekt ved Tina-saken er at den, godt hjulpet av politiets hemmeligholdelse, har gitt grobunn for mange rykter. Mye av dette har rammet enkeltpersoner, ikke minst Tinas tidligere kjæreste. Jeg ønsket å gå grundig inn i kjærestens rolle i saken, og presentere det etterforskningsmaterialet som Stavanger-politiet mente holdt til en tiltale mot ham, men som verken ble støttet av statsadvokatene i Rogaland eller riksadvokaten. Å la fakta om Tina-saken overskygge rykter har for meg vært et sentralt moment i seg selv.

Mitt ønske har hele tiden vært å gi en objektiv og analytisk framstilling av sakskomplekset, og dermed overlate til leseren å trekke egne konklusjoner. Jeg mener en slik tilnærming også bidrar til en bedre leseropplevelse, noe som er avgjørende for å kunne holde oppe interessen gjennom 350 sider. Det har ikke vært noen målsetting for meg å forsøke å dra tidligere siktede eller andre aktuelle kandidater verken mer inn eller ut av saken, men presentere fakta om hvorfor de har havnet på politiets toppliste.

3) Journalistisk metode/tilgang på kilder?

Under arbeidet har jeg fått svært godt betalt for at jeg gjennom nærmere 20 år som journalist har etablert og utviklet et nært, fortrolig og profesjonelt forhold til en rekke kilder i politiet, blant forsvarsadvokater og hos påtalemyndigheten. Jeg har ved to anledninger, våren 2007 og sommeren 2016, søkt politiet om innsyn i samtlige dokumenter i saken, men fått avslag ved begge anledninger. Jeg har aldri fått ut så mye som et A4-ark fra Tina-etterforskningen på offisielt vis.

Jeg har derimot måttet samle all dokumentasjon på egen hånd. Dette har vært en møysommelig og svært krevende jobb. Flere personer har risikert mye for å gi meg tilgang til hemmeligstempelt materiale, men resultatet av prosessen var at jeg til slutt satt med tilgang til nær 10.000 sider med dokumenter. Dette var helt avgjørende for at jeg kunne skrive boka. Å få i hendene et slikt materiale er helt prisgitt at man gjennom mange år og i en rekke sammenhenger har vist at man som journalist er 100 prosent til å stole på, og at man ikke minst evner å bruke materialet uten at kilder kan spores. Etter innsamlingen fikk jeg systematisert og kategorisert alle dokumentene i et søkbart system, noe som har vært til svært stor hjelp under research og utskrivning. I boka har jeg listet opp mye av det skriftlige kildematerialet på sidene 342-352.

Å skrive en bok om et drap er selvsagt mye mer enn en tekniske skrivebordsøvelse, basert på dokumenter fra etterforskningen. Boka handler om en 20 år gammel jente som ble frarøvet livet før det hadde kommet skikkelig i gang. For meg var det viktig å få Tinas nærmeste familie og venner med på laget, noe jeg lyktes fullt ut med. Både Tinas mor, Torunn Austdal Rasmussen, Tinas bror, Tor Ove Jørgensen, hennes tidligere kjæreste,

Trond Flaa, og hennes nærmeste barndomsvenninne, Beate Bie, var skeptiske til prosjektet i startfasen, og jeg brukte mye tid sammen med dem for å begrunne arbeidet og oppnå tillit. Denne varsomme tilnærmingen resulterte i at både Tor Ove, Trond og Beate for første gang valgte å fortelle offentlig om det traumet saken har vært for dem. Torunn har stilt opp i media tidligere, men aldri i et så stort omfang som i denne boka. Torunn og Tor Ove ga meg dessuten full tilgang til Tinas dagbøker, filofakser og fotoalbum. Tina dokumenterte mye av hverdagslivet sitt i tekst og bilder og det har vært nyttig for meg å studere dette for å kunne kartlegge livet og omgangskretsen hennes i detalj.

Til sammen har jeg intervjuet mer enn 50 kilder. De mest sentrale kildene står fram med navn, men flere har jeg vært nødt til å beskytte. Dette gjelder i særlig grad polititjenestemenn som har gitt meg opplysninger fra etterforskningen som de ikke ønsker skal kunne spores tilbake til dem selv.

4) Valg av presentasjonsform

Bokformatet er effektivt når man skal fortelle en så omfattende historie, med alle sine forgreininger, detaljer, spor og ikke minst nyanser. Av min ene redaktør, Bjørn Olav Jahr, fikk jeg et godt råd med meg på veien da jeg begynte på utskrivningen; «Kronologien er din venn». Dette har jeg prøvd å følge så langt som mulig for å hjelpe leseren gjennom et omfattende og komplisert materiale. Jeg har dessuten valgt en presentasjonsform med korte kapitler, og et så effektivt språk som mulig, med få adjektiver, for å skape

framdrift. Tilbakemeldinger jeg har fått fra en rekke lesere er at boka er grundig, tankevekkende, skremmende og spennende. «*Noe av det beste med boka er fortellerkunsten. En klarer ikke å legge den fra seg*», skrev forsvarsadvokat Arvid Sjødin på sin Facebook-side.

5) Tidsbruk

Jeg tok ut permisjon fra min tidligere jobb i Sysla 1. november 2016. Fram til da hadde jeg gjennom årene samlet dokumentasjon parallelt med andre arbeidsoppgaver, men fra permisjonen begynte å løpe ble Tina-boka min fulltidsbeskjeftigelse i åtte måneder. I månedsskiftet juni/juli 2017 ble endelig manus levert forlaget. Deretter fortsatte arbeidet gjennom sommeren med noe omskrivning i samarbeid med min redaktør, før boka gikk til språkvask og korrektur i august.

6) Funn og konsekvenser

6.1) Ny informasjon etter publisering

Jeg mener Tina-saken har en god mulighet til å bli oppklart, og at sjansene har økt med bokutgivelsen.

Et konkret eksempel på dette:

I boka trekker jeg fram en tidligere nabo av Tina som en av politiets mest aktuelle kandidater til å ha drept henne. Denne forretningsmannens mulige knytning til drapet var frem til bokutgivelsen helt ukjent for offentligheten. Stavanger Aftenblad hadde førstesideoppslag på dette da boka ble lansert og saken toppet også Dagbladets nettsider.

Mannen var ikke mistenkt i tiden rundt drapet fordi han på dette tidspunktet hadde et rent rulleblad. I en rundspørring som politiet foretok av alle naboene sa mannen at han befant seg i Oslo drapshelgen og hele uken etter drapet. Mannen dukket først opp i etterforskningen i 2007 siden han årene forut hadde begått fire grove voldtekter på Sørlandet som han da sonet en lengre fengselsstraff for.

Politiet oppdaget først på dette tidspunktet at mannen hadde vært Tinas nabo i 2000. Gjennom etterforskningen som ble iverksatt klarte politiet å dokumentere at mannen hadde løyet under rundspørringen sju år tidligere. De kunne nå avdekke at han tok ut kontanter over skranken i en bank i Stavanger dagen etter drapet, og flere påfølgende dager, på tidspunkter han hevdet å ikke ha vært i byen. Forretningsmannen som gikk på amfetamin har tilkjennegitt et modus i voldsbruken i de andre overgrepssakene som stemmer overens med skadene Tina ble påført.

Tina-drapet skiller seg ut fra andre overfallsdrap ved at den drepte ble fraktet langt bort fra åstedet. Det ligger en uvanlig dobbelthet i Tina-drapet som også Kripos har merket seg og funnet interessant. Selve drapet virker å ha vært utført av en person i affekt/ute av kontroll, mens de etterfølgende handlingene gir assosiasjoner til personer med en kjølig distanse til ugjerningen. Da boka kom ut fikk jeg høre av kilder som tok kontakt med meg at Tinas nabo hadde fått hjelp av et tungt kriminelt miljø til å skjule henne etter ugjerningen. En mann som tok livet sitt samme uke som bokutgivelsen skulle hatt kjennskap til borttransporteringen av liket, fikk jeg også vite.

En ny henvendelse, uavhengig av de nevnte, førte meg til en kilde som kunne bekrefte at Tinas nabo, gjennom salg av narkotika i Stavanger, hadde tett tilknytning til en gruppering som sto for innførsel av stoff til Norge.

I forståelse med kildene mine har jeg videreformidlet konkrete og detaljerte opplysninger om dette sporet til Cold Case-gruppen i Kripos slik at de kan etterforske om personer i nevnte miljøer rundt forretningsmannen kan ha hjulpet ham hvis vedkommende virkelig var gjerningsmannen.

Selv om mannen er anonymisert i boka vil de som kjente til ham fra Stavanger skjønne hvem det gjelder. Dette har, etter bokutgivelsen, også generert flere interessante tips om mannens liv i Stavanger i perioden rundt drapet, blant annet fra kvinner som han skal ha fulgt etter på vei hjem fra byen.

Boka gir et unikt innblikk i hvordan politiet organiserer og jobber med en drapsetterforskning, og den avdekker hva som kan skje når etterforskningsledelsen gjør alvorlige feilslutninger i en savnetfase. Polititabbene i Tina-saken har hittil vært holdt internt i etaten. At offentligheten nå har blitt gjort kjent med feilene gjennom boka, kan bidra til å legge press på politiet slik at de i framtiden unngår å gjøre samme tabber på nytt i etterforskningen av større kriminalsaker.

Her er noen flere av mine funn, og hvilke konsekvenser de har fått:

6.2) Mangelfull etterforskning i savnetfasen

Jeg dokumenterer at politiet i liten grad vurderte dette som en mulig kriminell handling i den perioden Tina var savnet, og jeg refererer i boka til egne kildesamtaler med sentrale politisjefer som mente det var et selvmord. Konsekvensen ble at drapsmannen fikk et kritisk stort forsprang. Politiet hevder på sin side at de behandlet dette som en mulig kriminalsak fra første dag, jf. uttalelsene fra tidligere politimester Olav Sønderland som er gjengitt på side 95:

«Påstandene stemmer ikke. Tinas forsvinning ble fra første dag etterforsket veldig bredt, som en kriminalsak. Vi brukte de ressurser som var tilgjengelig».

Siden jeg klarte å skaffe meg alt etterforskningsmaterialet, kunne jeg gjøre en omfattende og kvantitativ analyse av Sønderlands påstand, basert på studiet av mer enn 1000 vitneavhør som jeg har gått gjennom flere ganger. Jeg sorterte alle disse vitneavhørene med skjæringsdato 26. oktober 2000 da Tina ble funnet, og hvor etterforskningen endret kategori fra savnetsak til drap.

- Bare fire deltakere fra festen som Tina og kjæresten var på den siste kvelden ble avhørt mens Tina var savnet. Etter at hun ble funnet drept, avhørte politiet de resterende 35.
- Bare én beboer på Grasholmen, Tinas nabolag, ble avhørt mens hun var savnet, de øvrige 435 etter at det ble en drapssak.
- 16 vitner ble innkalt til politiet for å si noe om bevegelsene sine i Stavanger sentrum og på bybrua ved Tinas nabolag mens dette var en savnetsak. Etter funnet av Tina ble mer enn 200 nye vitner innkalt for å fortelle hva de hadde observert i de samme områdene.

- I pirattaximiljøet gjennomførte politiet to vitneavhør i savnetfasen, men 74 først etter at det ble en drapssak.
- I det vanlige drosjemiljøet ble også bare to sjåfører avhørt i løpet av de fem ukene saken hadde savnetstatus. Da Tina ble funnet drept i slutten av oktober, ble det fart i sakene hos politiet. I løpet av to-tre måneder gjennomførte etterforskerne mer enn 150 avhør av sjåførene.
- I den nærmeste familien og omgangskretsen til Tinas kjæreste ble fire personer avhørt mens hun var savnet, 36 ble først innkalt etter at saken fikk status som drap.
- I Tinas omgangskrets ble ni vitner innkalt i savnetfasen, mens 80 ble avhørt etter at politiet slo drapsalarm.

Politietterforskerne gjennomførte mer enn 1000 avhør av vitner som kunne knyttes til enten Tina, kjæresten eller Grasholmen generelt, eller mer spesifikt til kjæresteparets siste kveld sammen, eller til områdene bybrua, Sølyst og Stavanger sentrum samme kveld. Analysen min avdekker at færre enn fem prosent av disse viktige avhørene ble utført mens Tina var savnet. Avhørsintensiteten hos politiet ble formidabelt mye større etter funnet av Tina, og da særlig i november og desember 2000.

Jeg dokumenterer også i boka hvordan dette var et brudd på riksadvokatens retningslinjer. Riksadvokaten understreker i rundskriv, utgitt i denne perioden og fortsatt gjeldende, hvor viktig det er å være «føre var» i slike forsvinningssaker:

«Når personer meldes saknet, må politiet også ha for øye at det kan ligge straffbare forhold bak forsvinningen. Binder politiet seg i innledningsfasen for sterkt til bestemte teorier om årsaker til at noen er borte og ensidig satser på leteaksjoner og ettersøking, kan viktige spor og informasjon gå tapt.»

(...)

«I de tilfeller der en forsvinning som skjuler et drap ikke tas alvorlig nok innledningsvis, er det naturligvis en nærliggende fare for at den senere etterforskning blir skadelidende.»

(...)

«Det kan ikke understrekes nok hvor viktig og avgjørende det er at det i initialfasen treffes riktige beslutninger og at disse settes ut i livet på en korrekt måte. Feil som gjøres på dette tidspunktet vil være vanskelig, noen ganger umulig å få rettet opp.»

Meg bekjent er det første gang etterforskningen i en så alvorlig straffesak har blitt analysert på en måte som dokumenterer hvordan norsk politi bryter retningslinjene fra riksadvokaten. Ved å presentere analysen for offentligheten kan dette bidra til å rette opp feil og skjevheter i framtiden.

6.3) Beslag som ble kastet

Jeg dokumenterer videre at politiet i stor grad kastet tekniske beslag i saken etter at siktelsen mot Tinas kjæreste ble henlagt. Dette kommer fram i interne rapporter i Stavanger-politiet som tidligere aldri har vært offentlig kjent:

I 2013 bestemte politiet seg for å snu bunken og gå gjennom drapssaken en gang til. I den forbindelse ønsket man å få oversikt over alt det tekniske bevismaterialet for å finne ut om noe kunne analyseres på nytt med moderne metoder. En skulle kanskje tro at beslagene i en uopplært drapssak lå lett og systematisk tilgjengelig for politiet, men i

Tina-saken var det ikke slik. Det som potensielt kunne være tunge tekniske beviser, var rett og slett kastet.

I en intern politirapport fra mars 2013 skinte det gjennom at oppgaven var frustrerende for politibetjenten som ble satt til jobben med å finne fram i rotet:

«Leder på kriminalteknisk seksjon fortalte at det på et tidspunkt ble kjørt ut et lass på søppelfyllingen, etter beslutning fra enten taktisk eller juridisk hold uten at jeg kan se at beslutningen er dokumentert i saken. Det som ble kjørt ut var «alt» fra saken.»

Dette ble bekreftet i en rapport fra september 2013, skrevet av daværende etterforskningsleder Bjørn Thorleif Vanvik:

«Mesteparten av det sikrede materialet fra den gang saken var under etterforskning ble destruert da saken ble henlagt.»

Og verst av alt: Materialet som ble sikret på Tina selv, med tanke på å kunne finne DNA fra gjerningspersoner, var borte. Metodene for å analysere DNA hadde gjort et kvantesprang fra 2000 til 2013. Men nå fikk man ikke utnyttet dette.

I Vanviks rapport heter det:

«Det mest frustrerende med saken er at en ikke fikk benytte ny teknologi på spormaterialet fra avdøde Tina som følge av at dette var kastet».

Politiet kontaktet Kripas, Planteforsk og Folkehelseinstituttet (tidligere Rettsmedisinsk institutt) for å sjekke om de kunne ha noe liggende fra Tina-saken, men svarene var negative. Det ble også lett flere steder i Stavanger etter mulig materiale fra Tina-saken, men noen skikkelig loggføring fantes ikke. Det ble lett i et sivilforsvarslager på Storhaug, i et lager i nærheten av politihuset, samt i en fryseboks i kjelleren hos politiet. I fryseboksen dukket den grønne liksekken opp, den som Tina ble pakket inn i på vei til obduksjonen. På et annet lager fant politiet Tinas skjørt, og den hvite industrisekken hun lå på i kummen.

Det viste seg også at politiet satt med en svært begrenset mengde biologisk materiale sikret fra noen av bilene som i sin tid var inne til undersøkelser i politigarasjen. I en seinere rapport, datert 29. september 2015, listet politiet opp hvilket materiale fra Tina-saken som på dette tidspunktet, altså to år seinere, befant seg i fryseboksen på kriminalteknisk seksjon. Ryddesjauen ser ut til å ha fortsatt i mellomtiden, for nå var beholdningen bare liksekken, litt hodehår fra Tina, samt noen hår fra fem av bilene som ble undersøkt i 2000 og 2001. I boka har jeg klart å dokumentere at det var i perioden 2003–2007 at mesteparten av bevismaterialet fra Tina-saken ble destruert.

Riksadvokatens utredningsgruppe kom i 2002 med en rapport om etterforskning i drapssaker med ukjent gjerningsmann. Rapporten gir klare anbefalinger om hvordan beslag og tekniske bevis skal oppbevares hos politiet. Det slås tidlig fast:

«Beslag undergis forskjellig behandling, og det må være systematikk i oppfølgingen.»

Arbeidsgruppa viste til straffesaken mot Fredrik Fasting Torgersen som ble dømt for drap i 1958, og hvor det ble begjært gjenopptakelse en rekke ganger. I en kjennelse fra

2001 bemerket Høyesteretts kjæremålsutvalg at en del av de tekniske bevisene var ødelagt, kastet eller rotet bort av politiet, noe som ødela muligheten for nye, avgjørende undersøkelser, for eksempel DNA-undersøkelser. Kjæremålsutvalget skrev følgende:

«Saken illustrerer behovet for at spørsmål om oppbevaring av bevis og opprettholdelse av beslag i saker der tekniske bevis er av betydning, gjøres til gjenstand for en mer inngående vurdering.»

Hovedregelen i straffeprosesslovens paragraf 213 er at beslag faller bort når saken er endelig avgjort, en lovbestemmelse som politiet ikke kan dekke seg bak i en uoppklart drapssak hvor gjerningspersonen fortsatt går fri. Arbeidsgruppa understreket også dette, og slo fast at beslaglagt materiale som har betydning som bevis *«som den klare hovedregel skal opprettholdes inntil saken er foreldet»*, til og med der hvor det foreligger en rettskraftig dom.

«Det bør innskjerpes overfor påtalemyndigheten at det innenfor rammen av straffeprosesslovens paragraf 213, bør vises større tilbakeholdenhet med å utlevere/destruere beslaglagt materiale. Dette vil primært gjelde tekniske bevis av betydning for saken.»

Beslagene i Tina-saken ble destruert i årene etter at arbeidsgruppa kom med sin rapport, og avgjørelsen står derfor i klar motstrid til riksadvokatens instruks. En lovendring i 2014 førte til at alle drap i Norge som er begått etter 1. juli 1989, herunder Tina-drapet, aldri blir foreldet.

Politiet ønsket først ikke å kommentere destrueringen av beslagene for meg, men da jeg sendte over hele kapittelet som ville bli trykket i boka, la de seg helt flate i kapittelet på side 246-247 som heter «Vi har hatt svært mangelfulle rutiner». Dagbladets førsteside i papiravisa fra lanseringsdagen var basert på denne nyheten.

NRK Dagsrevyen hadde 14. oktober en lengre reportasje som bygget på det som ble avslørt i boka (Dagsrevyen hadde i tillegg lengre nyhetsinnslag to dager på rad den helgen boka ble lansert). Utredningen om hvorvidt det skal opprettes et nasjonalt beredskapslager for beslag i alvorlige straffesaker har pågått i nærmere ti år.

Allerede mandagen etter NRK-innslaget svarte justis- og beredskapsministeren på denne problemstillingen på Stortinget. Status nå er at saken skal være ferdig utredet våren 2018 og at videre prosjektgjennomføring vil følge etter dette.

Jeg skal på ingen måte ta hele æren for at gjennomføringen av dette nå ser ut til å få høyere prioritet, men det å synliggjøre konkret hvor galt det har gått i en av Norges mest medieomtalte drapssaker kan ha bidratt til å legge politisk press på prosessen.

6.4) Andre funn

- Boka avdekker også at navngitte områder langs jærkysten kan være interessante i Tina-saken. Jeg avslører i boka at to større steiner ble funnet sammen med Tina i kummen. Steinene er høyst sannsynlig hentet fra Reve havn, ifølge geologer som politiet engasjerte. En av politiets teorier er at drapsmannen opprinnelig hadde

planlagt å dumpe Tina til havs med steinene som søkker. Også under arbeidet mitt med dette sporet kom jeg over opplysninger som Cold Case har funnet interessante. Dette gjelder blant annet hytta som er omtalt på sidene 152-154.

- Boka dokumenterer videre at flere menn med tunge seksualforbrytelser på rullebladet befant seg i og rundt Stavanger sentrum natten Tina forsvant. Jeg viser at politiets etterforskning mot disse seksuelle avvikerne virker å ha vært overfladisk, blant annet ble ingen av vedkommendes biler tatt inn til tekniske analyser. Jeg har oppfordret Cold Case om å gå videre med etterforskning rettet mot særlig tre av de aktuelle mennene.
- Jeg er så langt den eneste journalisten som har fått anledning til å intervju mannen fra Lyngdal som i 2015 tilsto befatning med Tina-drapet. Møtet mitt med ham er omtalt på side 323-327 hvor han står fast ved det han mener å ha vært vitne til under bybrua i Stavanger natt til 24. september 2000. VG hadde dette som sitt oppslag lanseringshelgen for boka. I boka dokumenterer jeg at mannen i tilståelsen kommer med enkelte opplysninger som aldri tidligere har vært kjent for offentligheten, og som isolert sett kan tyde på at han har hatt noe med dette å gjøre. Samtidig drøfter jeg i boka hvordan falske tilståelser kan oppstå, og jeg viser hvordan vitenskaplige teorier om dette fenomenet ikke stemmer godt med Lyngdal-mannen og hans forklaringer. Jeg har derfor anbefalt Cold Case å ikke slippe mannen ut av søkelyset, det er blant annet interessant å gå videre for å avdekke eventuelle tilknytningspunkter mellom ham og Tinas tidligere omtalte nabo fra Grasholmen. Begge hadde kontakter i rusmiljøet og begge bodde i en periode på det lille stedet Vanse utenfor Farsund. Er dette tilfeldig eller kan de ha kjent hverandre? Kan de hatt noe med drapet å gjøre i fellesskap?

7) Avslutning

Jeg mener at boka og arbeidet mitt legger kraftig press på Cold Case. Jeg dokumenterer at det er mye halvgjort i etterforskningen, og mange løse tråder som politiet ikke har nøstet tilstrekkelig opp i. Min oppfatning er at det blir vanskelig for Kripos å komme rundt dette ved å henlegge etterforskningen for godt. Etter at boka kom ut har jeg vært i nye møter med dem, og jeg vet at de jobber konkret med noe av det jeg anbefalte dem å undersøke da jeg møtte dem for første gang i juni 2017, blant annet om Tinas nabos bevegelser drapshelgen.

I skrivende stund vet jeg ikke hva avgjørelsen fra Kripos blir, men jeg både tror og håper de vil konkludere med at hele eller deler av saken blir gjenopptatt. Uansett kommer mine undersøkelser til å fortsette. I 2018 og 2019 skal jeg være manusforfatter og medregissør på en tv-serie om Tina-saken.

Et par smakebiter fra medieomtalen:

Bjarne Riiser Gundersen, Morgenbladet: *«Hvis jeg selv skulle bli utsatt for noe fryktelig, skal mine nærmeste vite at jeg gjerne vil ha Erlend Fraffjord til å etterforske saken (...) Fraffjord har forsiktig tvisyn som konsekvent tilnærming, på en måte som kan minne om den grublende teknikken i podkast-suksessen Serial, der tvil ikke bare fungerte som research-metode, men også fremsto som et sentralt tema i fortellingen».*

Sven Egil Omdal, Aftenbladet: Overskrift: «Fremragende journalistikk» (terningkast 5):

«Den som ventet et oppkok av en gammel sak, uten særlig nye opplysninger, vil bli overrasket – ikke minst over at mange av disse opplysningene ikke er kjent tidligere. (...) Med revisorens presisjon tar Frafjord for seg stadium etter stadium i etterforskningen. Han demonstrerer hvordan politiet gjorde valg som svekket mulighetene for oppklaring. De ventet altfor lenge før de behandlet meldingen om at Tina Jørgensen var forsvunnet som en mulig forbrytelse, de låste seg til mistanken om at kjæresten var skyldig, og – med en av bokens virkelig hårreisende avsløringer – de destruerte mye av bevismaterialet i saken, inkludert biologiske spor som kunne vært analysert på ny etter hvert som både DNA-teknologien og andre metoder utvikler seg. (...) Kritikken av politiets arbeid er tydelig, men likevel lavmælt. Frafjord lener seg på de faktiske opplysningene, han trenger ikke bruke så store ord når han trekker sine konklusjoner. (...) Med denne boka har Frafjord sørget for at den såkalte Cold Case-gruppen i Kripos nok vil merke trykket fra en offentlighet som vil ha et endelig svar på hva som skjedde på Grasholmen den fatale kvelden».

Medieomtale fra lanseringen

Stavanger 12. januar 2018

Erlend Frafjord (sign.)

Vedlegg: Boka som pdf, inkludert omslag, kart og bildelegg.